

Veřejnoprávní smlouvy

Anna Chamráthová Richterová

Definice

- **dvoustranný nebo vícestranný úkon, který zakládá, mění nebo ruší práva a povinnosti v oblasti veřejného práva**
- Druh formy činnosti veřejné správy
- Nevrchnostenské
- **SO nemusí být jednou ze stran!!!**
- nesmí být v **rozporu s právními předpisy**, nesmí je **obcházet** a musí být v souladu s **veřejným zájmem**
- SO je stranou - uzavírání nesmí snižovat důvěryhodnost veřejné správy, musí být účelné a SO musí mít při jejím uzavírání za cíl plnění úkolů veřejné správy

Právní úprava

- § 159 – 170 SŘ
- obdobně ustanovení části první a přiměřeně ustanovení části druhé SŘ
- OZ – výjimky:
 - ustanovení o neplatnosti právních jednání a relativní neúčinnosti,
 - ustanovení o odstoupení od smlouvy a odstupném,
 - ustanovení o změně v osobě dlužníka nebo věřitele, nejde-li o právní nástupnictví,
 - ustanovení o postoupení smlouvy a o poukázce a
 - ustanovení o započtení

Druhy VPS

- Koordinační
- Subordinační
- O převodu nebo způsobu výkonu veřejnoprávních práv nebo povinností

Koordinační - § 160

- Mezi SO
- Výkon státní správy
 - Souhlas nadřízeného SO
 - Zákonné zmocnění
- Výkon územní samosprávy
 - Zákonné zmocnění
- **Příklady:**
 - O provozování úřední desky dle § 26 odst. 3 SŘ (Není-li správní orgán schopen zajistit zveřejnění obsahu úřední desky způsobem umožňujícím dálkový přístup podle odstavce 1, uzavře osoba uvedená v § 160 odst. 1, jejíž je tento správní orgán součástí, s obcí s rozšířenou působností, v jejímž správním obvodu má sídlo, veřejnoprávní smlouvu (§ 160) o zveřejňování obsahu úřední desky způsobem umožňujícím dálkový přístup.)
 - O výkonu části působnosti obce dle zákona o obcích

Subordinační - § 161

- Mezi SO a sobou, která by byla/je hlavním účastníkem
- Souhlas osob, které by byli vedlejšími účastníky/účastníky ze zákona
- Zákonné zmocnění
- **Příklady:**
 - Smlouva o poskytnutí dotace - nevratné přímé pomoci ve smyslu čl. 28 odst. 3 nařízení Rady ES č. 1260/1999 uzavřená mezi krajem jako konečným příjemcem a jinou osobou jako konečným uživatelem je veřejnoprávní smlouvou. *21Co 83/2011*
 - Smlouva o závazku veřejné služby podle § 19 zákona o silniční dopravě je veřejnoprávní smlouvou – dvoustranným právním úkonem, jenž ve smyslu § 159 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, zakládá práva a povinnosti v oblasti veřejného práva, a je zároveň smlouvou subordinační podle § 161 správního řádu. *23 Cdo 318/2009*

O převodu nebo způsobu výkonu práv a povinností

- Mezi osobami, které by byly /jsou hlavními účastníky
- Souhlas/přistoupení SO
- **Příklad:**
- Smlouva o převodu dobývacího prostoru podle § 27 odst. 7 horního zákona má (a již od zavedení do našeho právního řádu k 20. 12. 1991 měla; to bez ohledu na právní úpravu obsaženou v § 159 až § 170 a § 182 odst. 2 spr. řádu) veřejnoprávní povahu, neboť obsahem takové smlouvy je převod veřejných práv a povinností vztahujících se k dobývacímu prostoru, které jsou stanoveny v rozhodnutí obvodního báňského úřadu, a jedná se tak o veřejnoprávní smlouvu o převodu nebo způsobu výkonu veřejných subjektivních práv a povinností podle § 162 spr. řádu, tedy mezi soukromoprávními subjekty. *29 Cdo 1376/2014*

Uzavírání

- Návrh - obdobně jako v občanském právu
- K předložení/přijetí návrhu lze zájemce vyzvat obdobně jako v řízeních o výběru žádosti
- Písemně, na téže listině
- Uzavření
 - Podpis poslední strany
 - Dojití navrhovateli
 - Nabytí právní moci souhlasu SO
- Souhlas třetích osob – pokud má VPS vliv na jejich práva, nabývá účinnosti až po písemném souhlasu, bez něj se překlápí do řízení

Změna VPS

- Písemná dohoda stran
- Souhlas SO/třetích osob, pokud byl potřeba k uzavření

Výpověď VPS

- Písemně
- Možnost dohodnuta ve smlouvě
- Ve smlouvě dohodnuta výpovědní lhůta

Zrušení VPS

- Na písemný návrh strany
- V přezkumném řízení pro rozpor s právními předpisy

Zrušení na návrh

- a) bylo-li to ve veřejnoprávní smlouvě dohodnuto,*
 - b) změní-li se podstatně poměry, které byly rozhodující pro stanovení obsahu veřejnoprávní smlouvy, a plnění této smlouvy nelze na smluvní straně z tohoto důvodu spravedlivě požadovat,*
 - c) jestliže se veřejnoprávní smlouva dostala do rozporu s právními předpisy,*
 - d) z důvodu ochrany veřejného zájmu, nebo*
 - e) jestliže vyšly najevo skutečnosti, které existovaly v době uzavírání veřejnoprávní smlouvy a nebyly smluvní straně bez jejího zavinění známy, pokud tato strana prokáže, že by s jejich znalostí veřejnoprávní smlouvu neuzavřela.*
- Zánik souhlasem poslední strany
 - Souhlas SO, pokud byl nutný k uzavření
 - Nesouhlas ostatních stran – lze podat žádost o zrušení k SO příslušnému rozhodovat spory z VPS

Zrušení v přezkumném řízení

- Ex offio, obdobně se užití ustanovení o přezkumném řízení
- **pro rozpor s právními předpisy**
- Strana, která není SO, může dát podnět do 30 dnů
- Lze zrušit jen část smlouvy
- **Účastníci** – strany a SO dávající souhlas u VPS třetího typu
- Příslušný SO
 - u koordinačních a subordinačních ten, který řeší spory z těchto smluv
 - U třetího typu SO nadřízený tomu, který dal souhlas k uzavření

Účinky zrušení vůči třetím osobám

- Platí jen pro koordinační a subordinační smlouvy
- nemá vliv na platnost a účinnost úkonů učiněných při výkonu působnosti převzaté na základě VPS
- Totéž platí i pro zrušení souhlasu k uzavření VPS

Spory z VPS

• **Koordinační**

- Stranami jsou obce s rozšířenou působností – **MV**, které to projedná s věcně příslušným ministerstvem nebo jiným věcně příslušným ústředním správním úřadem
- Alespoň jednou stranou je kraj – totéž
- Stranami jsou obce, které nemají rozšířenou působnost – **krajský úřad**, *pokud věc nepřevzme MV*
- Zbytek – **společně nadřízený SO**/*v dohodě ústřední správní úřady nadřízené SO, které jsou nadřízeny smluvním stranám*

• **Subordinační**

- SO nadřízený tomu, který udělil souhlas k uzavření

• **Třetí typ**

- SO, který udělil souhlas k uzavření

Spory z VPS II

- Řeší se ve **sporném řízení** - § 141 SŘ [*Ve sporném řízení správní orgán řeší spory z veřejnoprávních smluv (část pátá)...*]
- Obdobné civilnímu soudnímu řízení
- **Výsledek:**
 - Smír účastníků schválený SO
 - **Správní rozhodnutí**
 - Lze se odvolat/podat rozklad
 - Lze jej přezkoumat/obnovit řízení
 - Lze se bránit ve správním soudnictví žalobou proti rozhodnutí